

PROFESSIONAL TA'LIM MUASSASALARIDA KASBIY XORIJIY TIL FANINI O'QITISHDA INTEGRAL ALOQALARNI AMALGA OSHIRISH.

Xolxodjaeva Dilfuza Shoakrom qizi

*O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi,
Professional ta'limni rivojlantirish instituti tayanch doktoranti*

dilfuzaxolxodjaeva5@gamil.com

Annotatsiya. *Ushbu maqolada professional ta'lim muassasalarida kasbiy xorijiy til fanini o'qitishda integral aloqalarni amalga oshirish bo'yicha fikrlar berilib o'tilgan.*

Kalit so'zlar: *Xorijiy tili, kasbga yo'naltirilgan ingliz tili, integratsiyasi va differentsiatsiya .*

РЕАЛИЗАЦИЯ ИНТЕГРИРОВАННОЙ КОММУНИКАЦИИ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЯХ.

Professional ta'lim muassasalarida chet tilini o'rgatish kasbiy ta'lim tizimining ajralmas qismi hisoblanadi va nafaqat madaniyatlararo aloqa vositasi sifatida, balki o'z-o'zini tarbiyalash, boshqa mamlakatlarning kasbiy tajribasi bilan tanishish vositasi sifatidaham juda muhimdir. Integratsiya munosabatlari muammosiga qiziqish tasodifiy emas. Hozirgi vaqtda mehnat bozori ingliz tilini biladigan yuqori malakali mutaxassislarni talab qiladi. Tilni bilish quyidagilarga imkon beradi:

- kasblar, WorldSkills musobaqalarida (championatlarida) ishtirok etish, shu jumladan texnika yo'nalishida tahsil olayotgan o'quvchilar uchun;
- chet eldan kelgan texnika mutaxasisi bilan muloqot qilish;

xorijdan kelgan zamonaviy texnika vositalardan foydalanishda ingliz tilini bilish talab qilinadi.

Bularning barchasi fanlarning zamonaviy rivojlanishining global jarayonlari - ularning integratsiyasi va differentsiatsiyasi tufayli o'qitish mazmuni va usullarini jiddiy o'zgartirishni talab qildi. Integratsiya jarayoni esa ta'limning sifat jihatidan yangi bosqichida fanlararo aloqalarni gavdalantirish shaklidir. Integratsiya jarayonining ildizlari, biz bilganimizdek, klassik pedagogikaning uzoq o'tmishida yotadi va fanlararo aloqalar g'oyasi bilan bog'liq. Fanlararo aloqalar g'oyasi o'quv fanining mazmunida tabiatning yaxlitligini aks ettirishni izlash paytida paydo bo'lgan. Taniqli o'qituvchi Yan Amos Komenskiy o'zaro bog'liq bo'lgan hamma narsani bir xil

aloqada o'rgatish kerakligini ta'kidladi [1] Ko'pgina o'qituvchilar fanlararo aloqalar, uni rivojlantirish va umumlashtirish g'oyasiga murojaat qilishdi. Demak, integratsion aloqalarga bo'lgan ehtiyoj yuqori asabiy faoliyatning ob'ektiv qonunlari, psixologiya va fiziologiya qonunlari tomonidan belgilab qo'yilgan fikrlash tabiatida yotadi. Professional ta'limi kontekstidagi kasbiy xorijiy til darslari til asoslarini ham, o'z mutaxassisligi tilini ham biladigan malakali mutaxassislarni tayyorlashda integratsiya aloqalarini ta'minlashga yordam beradi. Professional ta'lim muassasasida chet tilini o'rgatish kelajakdagi kasbiy faoliyat bilan bevosita bog'liq. Integratsiyalashgan bog'lanishlarni amalga oshirish texnikumda o'rganiladigan ham umumiy kasbiy, ham maxsus fanlar bo'yicha leksik mavzularni tanlashdan boshlanadi. Mavzularni tanlash umumiy ta'lim va maxsus fanlar bilan integratsiyalashgan aloqalarni hisobga olgan holda amalga oshiriladi.

Har qanday sohada muvaffaqiyatli ishlash uchun mutaxassis tegishli atamalarni to'g'ri tushunishi, to'g'ri va malakali qo'llashi kerak. Ushbu muammoni hal qilish uchun leksik material ixtisoslashuvni hisobga olgan holda tanlanadi. Tanlangan lug'at og'zaki va yozma nutqqa qaratilgan bo'ladi. O'quvchilarga taklif etilayotgan so'zlarning grafologik assotsiatsiya sxemalarini tuzish bir qator mavzular bo'yicha lug'at haqidagi bilimlarni tizimlashtirish va mustahkamlash imkonini beradi, o'quvchilarni so'zlarni to'g'ri yozish va talaffuz qilishga o'rgatadi, mantiqiy fikrlashni rivojlantiradi.

Avtomobilsozlikka oid lug'atni bilish o'quvchilar uchun professional adabiyotlarni o'qish va og'zaki nutqni yaxshilash, boshqa mamlakatlardan kelgan texnika vositalardan qo'rqmasdan foydalanish uchun zarurdir.

O'quvchilarda lug'at va ma'lumotnomalardan foydalanib, kasbga oid haqiqiy matnlar ustida mustaqil ishlash ko'nikmasini shakllantirishga katta e'tibor berish lozim deb o'ylayman. Bunday ish shakllari professional ta'lim muassasalarida avtomobil sohasida o'qiyotgan o'quvchilarni tilni amaliy bilish uchun mustahkam poydevor yaratish, tarjima texnikasi va ingliz tilida ixtisoslashtirilgan adabiyotlarni izohlash elementlarini o'rgatish imkonini beradi. Dialogik nutq ko'nikmalarini rivojlantirish nutq namunalarni, jumladan, kasbiy so'z boyligini mashq qilishdan boshlanadi. Ishning samarali shakli rolli o'yin bo'lib, uning davomida o'quvchilar hamkasblari va xorijdan keltirilgan texnika vositalaridan foydalanishda yuzaga keladigan vaziyatlarni oldindan aytib berishadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Коменский В.Я. Великая дидактика.-М.,1959

-
2. Морозова Н.Л. Профессионально направленная технология - условие формирования практических навыков специалистов// Среднее профессиональное образование, 2019,№8
 3. Тишкова С.И. Изучение иностранного языка – дополнительная возможность для реализации личности студента//Специалист, 2019,№7
 4. Шмелькова Н.В. Профессионально ориентированное обучение иностранному языку//Среднее профессиональное образование,2020, №7

